

Верховний
Суд

Судовий контроль у процедурах банкрутства: знакові рішення Верховного Суду в 2023 році

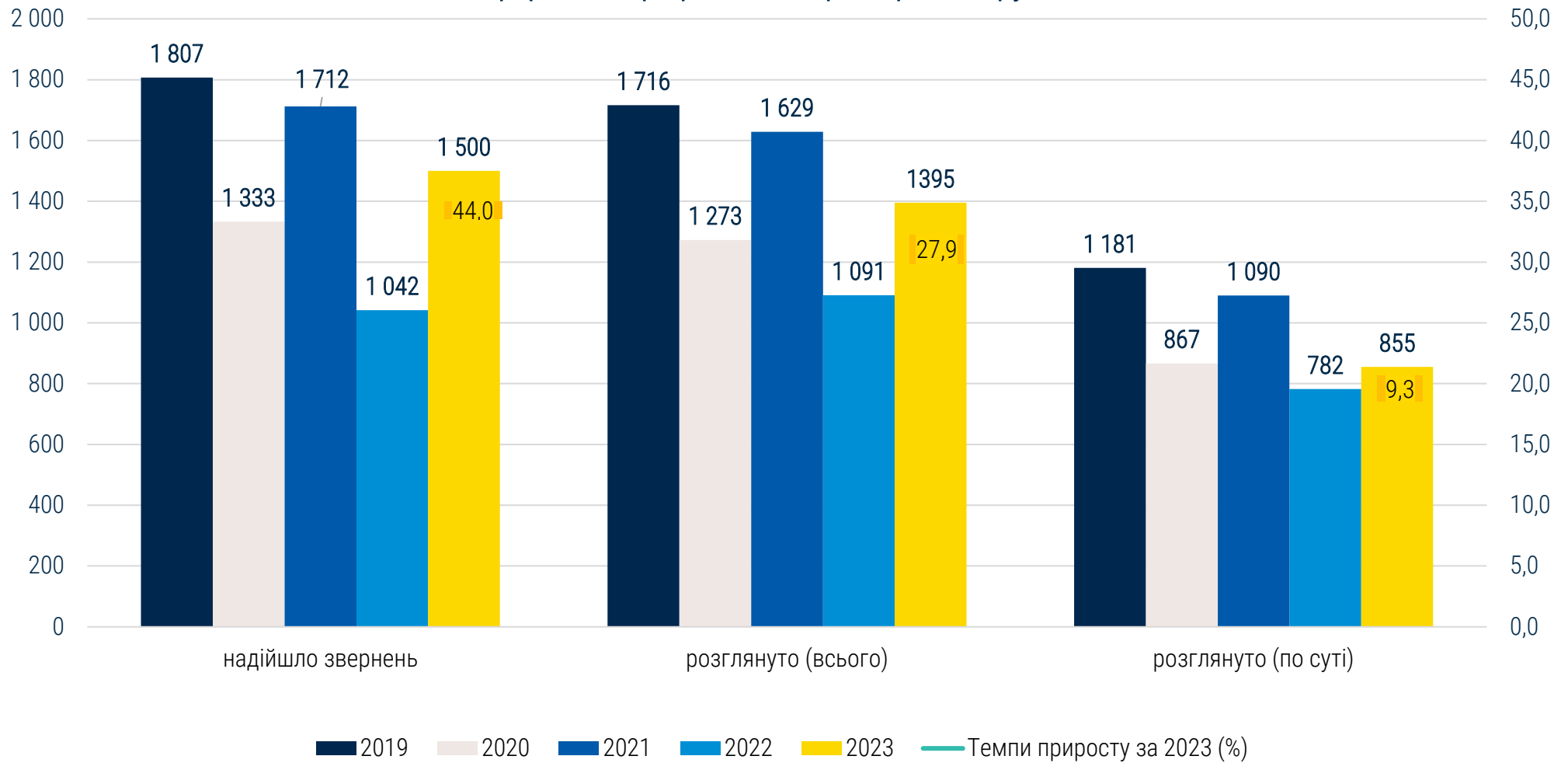
Олег ВАСЬКОВСЬКИЙ,

секретар судової палати для розгляду справ про банкрутство КГС ВС

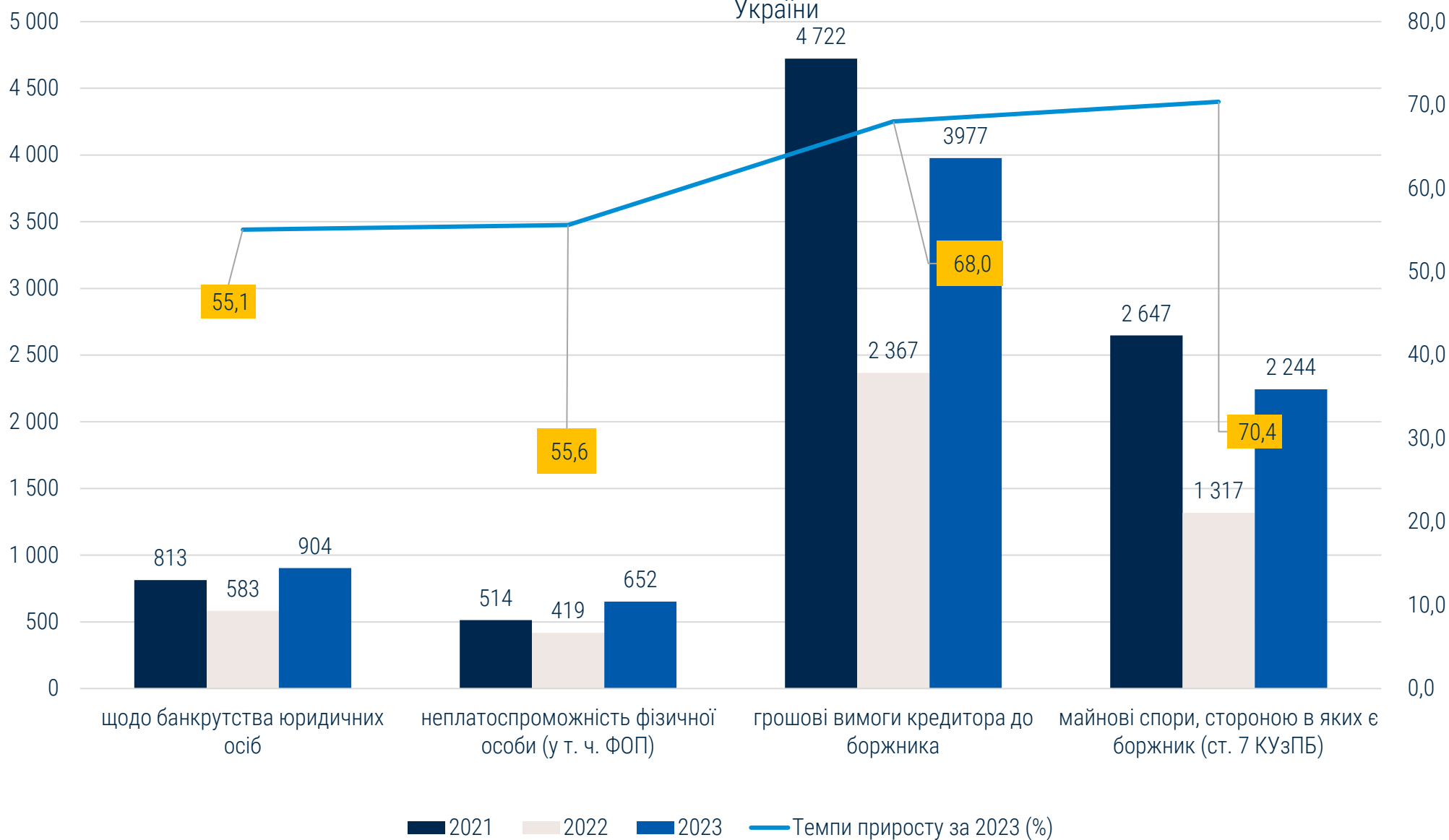
IX Форум із реструктуризації та банкрутства, 20.03.2024, м. Київ

Інформація щодо справ про банкрутство за 2021–2023 роки

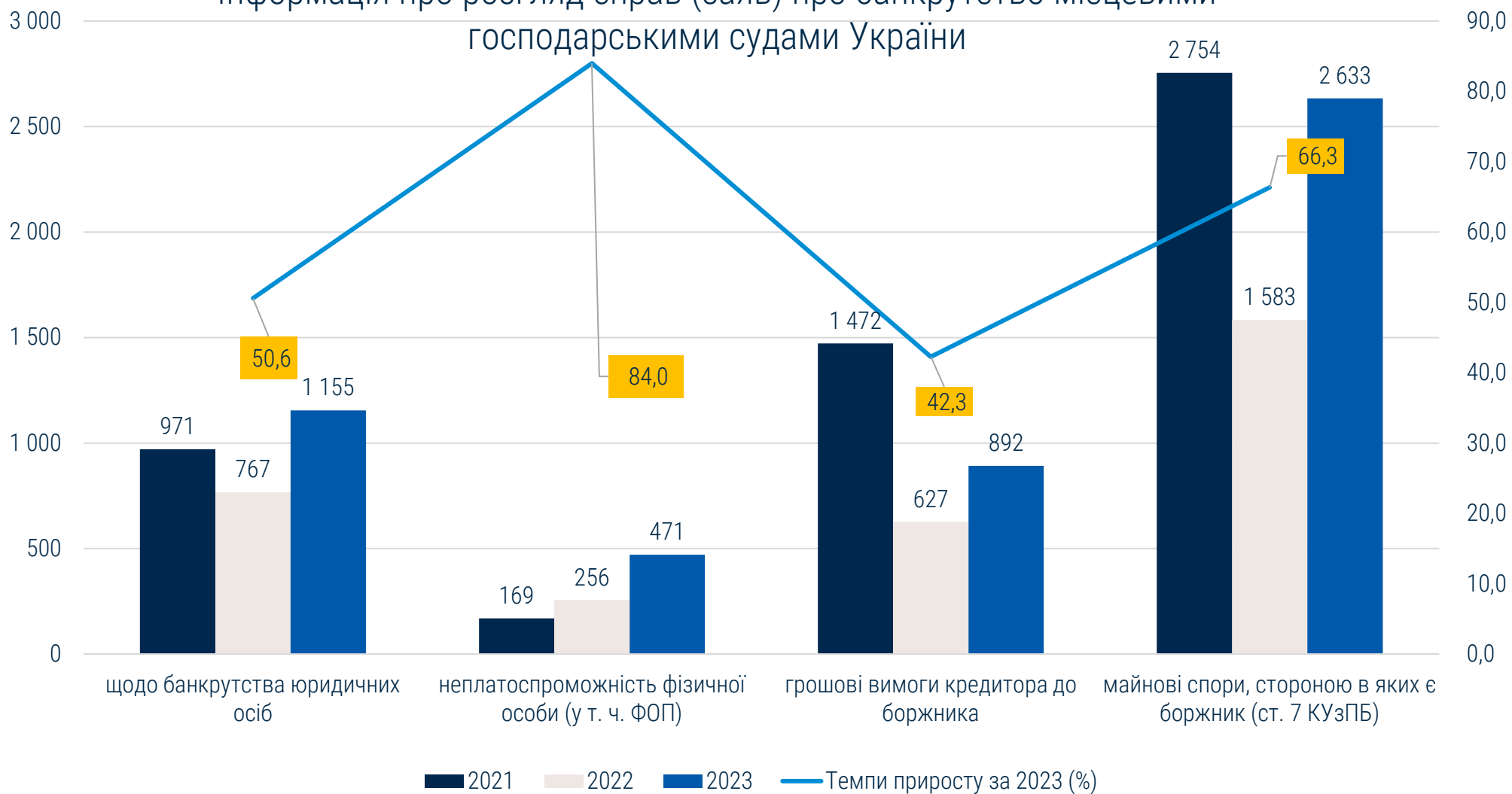
Інформація про розгляд справ про банкрутство КГС ВС

Інформація про відкриття провадження у справах про банкрутство місцевими господарськими судами України

Інформація про розгляд справ (заяв) про банкрутство місцевими господарськими судами України

Правові позиції судової палати для розгляду справ про банкрутство КГС ВС за 2023 рік

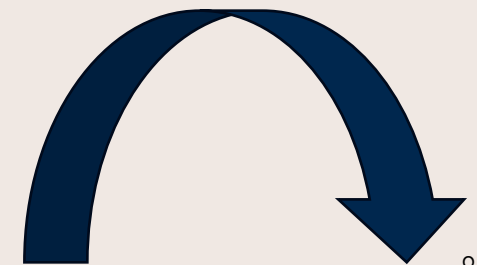
Знакові рішення КГС ВС у справах про банкрутство в 2023 році

Щодо визначення порядку дій господарського суду під час розгляду заяв про відкриття провадження у справі про банкрутство різних кредиторів до одного й того самого боржника, поданих до різних господарських судів за правилами територіальної підсудності у зв'язку зі зміною місцезнаходження боржника (справа № 904/2154/22)

❑ У випадку звернення ініціюючих кредиторів до різних господарських судів із заявами про відкриття провадження у справі про банкрутство має розглядатися заява, яка була календарно першою подана до суду (безпосередньо або через пошту чи інші засоби зв'язку), господарським судом за місцезнаходженням боржника, визначеним на підставі відомостей, наведених у ЄДР на день подання першої заяви.

❑ Зміна боржником зареєстрованого місцезнаходження після подання кредитором заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) не впливає на зміну територіальної підсудності господарського суду.

❑ У разі підтвердження правомірності відкриття однієї справи про банкрутство боржника інша справа про банкрутство того самого боржника **закривається на підставі п. 3 ч. 1 ст. 90 КУзПБ** (в редакції, чинній на момент виникнення спірних правовідносин), про що суд постановляє відповідну ухвалу.

❑ У випадку прийняття заяви про визнання боржника банкрутом господарським судом за місцезнаходження, визначеним у відповідності до відомостей у ЄДР на дату подання заяви першою, та при зміні боржником свого місцезнаходження і надходження заяви про визнання боржника банкрутом до господарського суду за новим місцезнаходженням, цей суд **має повернути заяву без розгляду.**

Постанова СП КГС ВС від 26.04.2023 у справі № 904/2154/22
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/111121955>

Питання законності переходу до ліквідаційної процедури, здійсненої судом у межах другої справи про банкрутство боржника, стосовно якого існує ще одне провадження у справі про банкрутство

Питання закриття провадження у календарно другій відкритій справі, які перебувають у рівнозначних судових процедурах (розпорядження майном боржника)

- Судовий контроль у справах про банкрутство є невід'ємною складовою цього провадження.
- Процедура банкрутства характеризується стадійністю, кожна з яких (стадій) має свою мету.
- Висновок про відсутність підстав для закриття провадження у цій справі про банкрутство відповідає принципу пропорційності та судового контролю в провадженні про банкрутство, балансу публічного і приватного інтересів (постанова КГС ВС від 16.11.2023 у справі № 924/812/22 <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115102668>).

Застосування положень пункту 1-6 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» КУзПБ у вирішенні судом питання про відкриття провадження у справі про банкрутство за заявою кредитора

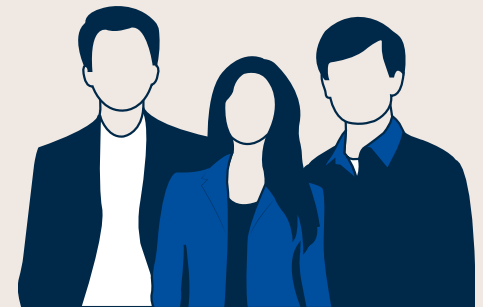
- ❑ У вирішенні питання про відкриття провадження у справі про банкрутство боржника **пріоритетним** (порівняно із встановленням обґрунтованості заявлених кредитором грошових вимог до боржника та визначенням їх розміру) **є дотримання законодавчих обмежень/заборон** на відкриття провадження у справі про банкрутство боржника, які є чинними на дату такого розгляду.
- ❑ Положення пункту 1-6 розділу "Прикінцеві та перехідні положення" КУзПБ, які набрали чинності з 29.07.2023, **мають ретроспективну дію**, поширюючись на всі передбачені цією нормою правовідносини та випадки стосовно відкриття провадження у справі про банкрутство від початку війни (постанова КГС ВС від 03.10.2023 у справі № 913/101/23 <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114151012>).

Щодо визначення кола суб'єктів солідарної відповідальності за правилами ч. 6 ст. 34 КУзПБ у разі зміни керівництва боржника

Якщо обставини загрози неплатоспроможності юридичної особи тривали певний час (більше одного місяця), протягом цього часу **керівника боржника було замінено на іншого або ці заміни відбувалися неодноразово**, а повноваження кожного із призначених керівників юридичної особи, що **весь цей час перебувала в стані загрози неплатоспроможності**, тривали більше одного місяця і жоден з них після спливу місяця перебування на посаді керівника юридичної особи **не подав до суду заяви боржника про банкрутство**, то це є підставою для встановлення судом відповідного порушення положень абз. 1 ч. 6 ст. 34 КУзПБ щодо кожного з відповідних керівників як передумови для покладення солідарної відповідальності.

Постанова КГС ВС від 04.07.2023 у справі № 911/293/21 (911/682/22)

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/112058128>

На розгляді судової палати для розгляду справ про банкрутство перебувають такі справи:

- № 906/1155/20 (906/1113/21) про право вимоги щодо субсидіарної відповідальності у справі про банкрутство; щодо виникнення (моменту виникнення) права вимоги про субсидіарну відповідальність;
- № 908/3236/21 щодо можливості стягнення кредитором (кредиторами) з керівника боржника коштів у рахунок індивідуального погашення заявлених вимог поза межами конкретної конкурсної процедури;
- № 911/1005/23 щодо кола осіб, які можуть оскаржувати ухвалу про відкриття провадження у справі про банкрутство в контексті зловживання правами на стадії відкриття провадження;
- № 913/266/20 щодо питання визначення правового статусу юридичної особи та органу/суб'єкта, наділеного повноваженнями на управління такою юридичною особою;
- № 910/5808/20 щодо застосування п. 3 ч. 1 ст. 388 ЦК України та ст. 1 Першого протоколу Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод під час провадження у справі про банкрутство;
- № 924/408/21 (924/287/23) щодо застосування п. 3 ч. 1 ст. 388 ЦК України.

ВИКЛИКИ У СФЕРІ БАНКРУТСТВА НА 2024 РІК:

- застосування положень пункту 1-6 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» КУзПБ;
- збільшення кількості справ про неплатоспроможність боржника – фізичної особи;
- відмова (повна або часткова) забезпеченого кредитора від забезпечення;
- звернення стягнення на майно боржника, яке є предметом застави;
- концентрація спорів у межах справи про банкрутство;
- у разі ухвалення законопроекту № 10143 – питання імплементації та формування судової практики.

Верховний
Суд

Дякую за увагу!